

SAKSHANDSAMAR
Silje Hauge

VÅR REF.
19/04479-3

DYKKAR REF.
2018/11194-15

ARK. P - Plansaker 2006-2019
267,269,272 Lindås kom. - Ho

INNVALSTELEFON

DYKKAR DATO

VÅR DATO
09.12.2019

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen

Att: Sigrun Wølstad

Framlegg til reguleringsplan for E39 Vikane- Eikangervåg, Lindås kommune, Hordaland fylke.

Løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne, jf. kulturminnelova § 8 fjerde ledd.

Konflikt med id 25953, steinalderlokalitet.

Vi viser til brevet dykkar datert 24.10.2019, der Riksantikvaren blir bede om å uttale seg om forslag til reguleringsplan for E39 Vikane- Eikangervåg i Lindås kommune. Vi viser også til brev av 02.12.2019 frå Universitetsmuseet i Bergen vedlagt framlegg til budsjett og prosjektplan for gjennomføring av arkeologisk gransking (utgraving og etterarbeid).

Innanfor reguleringsområdet er det registrert ein steinalderlokalitet som er automatisk freda i medhald av kulturminnelova § 4 første ledd.

I samsvar med kulturminnelova § 8 fjerde ledd, skal det ved handsaming av reguleringsplanar takast stilling til om ein kan gje løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne som blir råka av planen. Riksantikvaren er rette styresmakt til å fatte avgjersle i slike saker, jf. forskrift om fagleg ansvarsfordeling mv. etter kulturminnelova § 1 nr. 1.

Skildring av kulturminnet

Hordaland fylkeskommune gjennomførte arkeologiske registreringar av planområdet i 2018. Ein steinalderlokalitet opphavelag registrert i 1995, id 25953-1, vart då kontrollregistrert, og avgrensinga vart justert.

I samband med den arkeologiske registreringa i 1995 vart det gjort funn i fire prøvestikk. Tre av desse definerte utstrekninga av lokaliteten. Funna bestod av to flintavslag, eit avslag i rhyolitt og eit bipolarart kjernefragment av bergkrystall. I samband med kontrollregistreringa i 2018 vart det gjort funn i to prøvestikk. Funna bestod av to flintavslag. På lokaliteten blei det også dokumentert eit trekolholdig lag, datert til romartid. Lokaliteten har såleis to moglege bruksfasar, ein i yngre steinalder og ein i eldre jernalder

Meir om planforslaget

Føremålet med planarbeidet er at strekninga langs E39 Vikane-Eikangervåg skal utbetrast med omsyn til trafikktryggleik og tilbod for mjuke trafikantar. Strekninga er eit av prosjekta i Nordhordlandspakken og er prioritert som nr. 17 av 19 prosjekt. Vegen er i dag for smal til å

etablere forsterka midtoppmerking, og det ligg ikkje til rette for gåande og syklande. Det ligg føre ein godkjent reguleringsplan for strekninga frå 1995, som ikkje er i samsvar med dagens vegnormar.

Merknader frå fylkeskommunen.

Fylkeskommunen vurderer at ei arkeologisk undersøking av steinalderlokaliteten vil gje ny kunnskap av verdi for studiar av mellom anna busetnad- og aktivitetsmønsteret i steinalder både lokalt og regionalt. Vidare vurderer dei at ei nærare undersøking av det trekolholdige laget frå romartid vil kunne gje utfyllande informasjon om aktivitet frå eldre jernalder i området.

Etter ein samla vurdering av det automatisk freda kulturminnet sin tilstand, moglegheit for bevaring, kunnskapspotensial og tiltaket si samfunnsmessige verdi, tilrår Hordaland fylkeskommune at det blir gjeve dispensasjon frå kulturminnelova etter § 8, fjerde ledd for automatisk freda kulturminne Askeladden id. 25953 i høve reguleringsplan for Vikane - Eikangervåg.

Merknader frå Universitetsmuseet i Bergen

Universitetsmuseet i Bergen held fram at lokaliteten id. 25953 frå yngre steinalder, med mogleg seinare bruksfase i romartid, har eit stort potensial for å auke kunnskapen om busetnads- og aktivitetsmønstre knytt til dei indre fjordstroka. Museet er samd med fylkeskommunen si vurdering av kulturminnet si kjelde- og dokumentasjonsverdi, og seier seg også einig i at samfunnsverdien av å frigje lokaliteten vurderast som viktigare enn verneverdien.

Museet rår difor til at Riksantikvaren gjer dispensasjon frå Lov om kulturminne § 8. fjerde ledd, med vilkår om ei arkeologisk utgraving.

Riksantikvarens merknader og vurdering av saka

Riksantikvaren skal verne om kulturminne som ikkje-fornybare ressursar, og arbeide for at kulturminneverdiane best mogleg blir tekne hand om og nyttiggjort i eit samfunn i endring. Løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne kan bli gjeve etter ei vurdering av dei kulturminnefaglege verdiane vege opp mot private omsyn, og omsyn til samfunnet. I denne saka vurderer vi at samfunnsnytta ved ei vegutbetring overstig verneverdien til det automatisk freda kulturminnet som blir råka. Riksantikvaren er samd med fylkeskommunen og museet i deira vurderingar om dispensasjonsspørsmålet, og deira tilrådingar om vilkår for dispensasjonen.

Riksantikvaren gjev samtykke til at reguleringsplanen for E39 Vikane- Eikangervåg kan godkjennast under føresetnad av at det vert gjennomført ei arkeologisk utgraving av det råka kulturminnet før tiltak i tråd med reguleringsplanen vert realisert, jf. vedlagd kart datert 09.12.2019. I samsvar med kulturminnelova § 10, skal den arkeologiske granskinga bli dekt av tiltakshavar.

Vedtak om omfang av den arkeologiske granskinga, med endelege kostnader og avgrensing av utgravingsområdet, kan først skje etter at reguleringsplanen er endeleg vedteken. Vi gjer merksame på at arkeologiske utgravingar normalt berre lar seg gjennomføre i sommarhalvåret, og at tiltakshavar må ta omsyn til dette i vidare planlegging.

Tiltakshavar må varsle Hordaland fylkeskommune i god tid før han ynskjer å realisere tiltak etter reguleringsplanen. Riksantikvaren vil deretter fatte vedtak om omfanget av den

arkeologiske granskinga. Dette vedtaket kan klagast på i medhald av forvaltningslova §§ 28 og 29.

I følge framlegget til budsjett frå Universitetsmuseet i Bergen, er ei utgraving av gjeldande kulturminne, steinalderlokalitet id 25953 rekna å koste inntil kr. 770 000 (2019-kroner og satsar). Riksantikvaren vil sjå nærare på framlegget til budsjett og arbeidsomfang før vedtak etter kulturminnelova § 10 blir fatta.

Kulturminnet, id 25953, skal merkast i plankartet som *område for føresegn* med signaturen RpBg (*grense for føresegn i reguleringsplan*) og har i vedlagt plankart nr #2.

Følgjande tekst skal inn i fellesføresegnene i reguleringsplanen:

"Før iverksetjing av rigg- og anleggsarbeid i gjeldande delområde skal det gjennomførast ei arkeologisk utgraving av dei automatisk freda kulturminnet id 25953 som er merka som område for føresegn #2 i plankartet.

Tiltakshavar skal ta kontakt med Hordaland fylkeskommune i god tid før tiltaket skal gjennomførast, slik at omfanget av den arkeologiske granskinga kan bli fastsett."

Den arkeologiske granskinga skal dekkast av tiltakshavar, jf. kulturminnelova § 10.

Dispensasjon frå den automatiske fredinga gjennom planvedtaket byggjer på at teksten ovanfor vert teken inn i føresegnene til reguleringsplanen. Riksantikvaren ber Hordaland fylkeskommune klargjere dette i si fråsegn til Lindås kommune. Vi ber også om at Riksantikvaren si fråsegn i saka blir lagt ved den endelege fråsegna frå fylkeskommunen til kommunen.

Dersom kommunen gir melding om at teksten ovanfor *ikkje* vil bli teken inn i føresegnene til reguleringsplanen, og fylkeskommunen likevel ikkje vil fremje motsegn til planen, må de utan opphøyr varsle Riksantikvaren om dette. Riksantikvaren vil i så fall normalt fremje motsegn til planen.

Beste helsing

Isa Trøim (e.f.)
seksjonssjef

Silje Hauge
seniorrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjend

Vedlegg: Kart datert 09.12.2019
Plankart, delområde 1

Kopi til: Universitetsmuseet i Bergen - Fornminneseksjonen, Postboks 7800, 5020 BERGEN